

Εισήγησις
στὴν Ζ' Σύναξι Γονέων
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας
Κυριακὴ Ε' Νηστειῶν, † Ὁσίας Μαρίας Αἰγυπτίας
12η Μαρτίου 2018 ἐκ. ἡμ.

Θεμελιώδεις Ἀρχές τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς
Εὐαγγελικὸς Δεκάλογος
Μέρος Α'

Α'. Ἡ περίοδος τῶν Ἀγίων Νηστειῶν εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν περίοδος περισυλλογῆς καὶ **Αὐτοκριτικῆς**· αὐτὲς εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένες μετὰ τὴν **Αὐτομεμψία** καὶ τὴν **Μετανοία**.

Ἴσως, κάποιοι Ἀδελφοί μας ἀντιμετωπίζουν τὴν ἀναφορὰ μας στὴν **Αὐτοκριτικὴ** ὡς κάτι ἀφηρημένο, κάτι τὸ ὁποῖο δὲν ἀγγίζει τὴν καρδιά τους.

Ἐν τούτοις, ἡ **Αὐτοκριτικὴ** εἶναι ἡ μητέρα τῆς **Αὐτογνωσίας**, ἡ ὁποία μετὰ τὴν σειρά τῆς γίνεται μητέρα τῆς **Αὐτομεμψίας** καὶ τῆς **Μετανοίας**.

Στὴν προηγούμενη **Εισήγησί** μας εἶχε γίνει ἐκτενὴς λόγος γιὰ τὴν **Ἐπευθυνότητα** καὶ τὴν **Ὁριμότητα** στὰ ὅρια τοῦ Χριστιανικοῦ **Γάμου**.

Ποιό εἶναι ὁμως τὸ σημεῖο ἐκκινήσεως καὶ τὸ θεμέλιο τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, πρὸς καλλιέργειαν τῆς **Ἐπευθυνότητος**, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στὴν ἐν Χριστῷ **Ὁριμότητα**;... **Εἶναι ἡ Αὐτοκριτικὴ**.

Σὲ μερικοὺς Ἀδελφούς μας, ἡ ἀναφορὰ στὴν **Αὐτοκριτικὴ** ἴσως δὲν εἶναι μόνο κάτι ἀφηρημένο, ἀλλ' εἶναι καὶ **λόγος βαρὺς**.

Τί σημαίνει αὐτό;... **Ἡ Αὐτοκριτικὴ**, ἡ ἐν Χριστῷ **Εὐαγγελικὴ Αὐτοκριτικὴ**, ἀπαιτεῖ νὰ ἔλθῃς ἀντιμέτωπος μετὰ τὸν ἑαυτό σου **πρόσωπο μετὰ πρόσωπο**.

Και κατὰ βάθος μᾶς τρομάζει ὁ ἑαυτός μας...

Μᾶς τρομάζει, διότι αὐτὴ ἡ βαθεῖα *συνάντησις* μὲ τὸν ἑαυτό μας ἀπαιτεῖ μία γενναιόψυχη **Ταπεινῶσι** καὶ **Εἰλικρίνεια**.

Αὐτές, ἡ **Ταπεινῶσις** καὶ ἡ **Εἰλικρίνεια**, μᾶς βοηθοῦν νὰ ἀνακαλύψουμε καὶ νὰ αἰσθανώμεθα διαρκῶς τὴν ἀμαρτωλότητά μας, τὴν ἐμπάθειά μας, τὴν πνευματικὴ μας ἔνδεια, τὴν πολὺ χαλαρὴ καὶ μᾶλλον ἐπιφανειακὴ σχέσι μας μὲ τὸν Σωτῆρα μας Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίᾳ Του.

Και αὐτὴ ἡ *αἴσθησις* γίνεται λόγος καὶ ὁμολογία· γίνεται πρᾶξις καὶ ἦθος· γίνεται **Αὐτομεμψία** καὶ **Μετάνοια**· γίνεται προσευχὴ τοῦ τελώνου· γίνεται τὸ δάκρυ τῆς πόρνης· γίνεται τὸ «μνήσθητι» τοῦ ληστοῦ· γίνεται τὸ «οὐκ εἰμι ἄξιος» τοῦ ἀσώτου...

* * *

Ἄρκετοὶ Ἀδελφοί μας, συνειδητὰ ἡ ἀσυνειδήτητα, ἔχουν ἐπιλέξει, ἂν καὶ **Χριστιανοί**, ἕναν τρόπο ζωῆς, ὁ ὁποῖος μόνον μὲ τὰ χεῖλη ἐγγίζει τὸν Κύριο καὶ Θεό μας.

Ἄλλοι, κινουῦνται μὲν «εἰς τὰς ἀύλας» τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ἡ ἀρχικὴ φλόγα τῆς **Ἀγάπης** πρὸς τὸν **Χριστό** μας ἔχει σχεδὸν σβῆσει.

Ἐνα ἄλλο μέρος πιστῶν ἔχει μὲν ζῆλο πνευματικό, ἀλλὰ χωρὶς βαθύτερη ἐπίγνωσι καὶ ἐμπειρικὴ γνῶσι τοῦ **Μυστηρίου** τοῦ **Θείου Θελήματος**.

Ὅλοι κινδυνεύουν, ὅλοι μας κινδυνεύουμε, νὰ «*συσχηματισθοῦμε*» μὲ τὴν νοοτροπία καὶ τὰ ἦθη τῶν ἀνθρώπων τοῦ *κόσμου* τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι μέσα στὸ **Φῶς** τοῦ **Χριστοῦ**, δὲν ἔχουν ἐμπειρία τοῦ **Ἁγίου Πνεύματος**, δὲν ἔχουν στὴν καρδιά τους τὴν **Ἁγία Τριάδα**.

Αὐτοὶ οἱ Ἀδελφοί μας εἴτε ἀποφεύγουν εἴτε δὲν καλλιεργοῦν συστηματικὰ τὴν **Αὐτοκριτικὴν**, εἴτε ἔχουν μίαν πολὺ ἐπιπόλαιη καὶ παροδικὴν σχέσι μὲ αὐτήν.

■ **Και** ἐγείρονται τὰ εὐλογα ἐρωτήματα:

• **Ἄρά** γε, πῶς θὰ γίνουν κτῆμα, ιδίως τῶν γονέων, ἡ **Υπευθυνότητα** καὶ ἡ **Ὠριμότητα**, ἄνευ τῆς ἐν Χριστῷ βαθείας **Αὐτοκριτικῆς**;

• **Ἄρά** γε, πῶς οἱ γονεῖς θὰ βοηθήσουν τὰ τέκνα τους νὰ γίνουν **ὕπευθυνα** καὶ **ὄριμα** ἐν Χριστῷ προσωπικότητες, ἐνῶ αὐτοὶ ἀποφεύγουν τὴν βαθεῖα καὶ γόνιμη **Αὐτοκριτικὴν**;

* * *

Β'. Θὰ ἠθελε ὁμως ἐν συνεχείᾳ νὰ εἶμαι περισσότερο πρακτικός.

Ἡ Αὐτοκριτικὴ παραπέμπει στὸ κάτοπτρο.

Προκειμένου νὰ ἰδοῦμε τὸ πρόσωπό μας, χρειάζεται ἓνας καθρέφτης... Προκειμένου νὰ γνωρίσουμε τὸν ἑαυτὸ μας, ἀπαιτεῖται ἓνας *πνευματικὸς καθρέφτης*.

Ὅλες οἱ Ἅγιες Γραφές τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς καὶ τὰ ἱερὰ Κείμενα τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, ἀποτελοῦν ἓναν *καθρέφτη* γιὰ **Αὐτοκριτικὴ** καὶ **Αὐτογνωσία**.

Σκέφθηκα λοιπόν, μὲ τὴν βοήθεια τῆς Θεοτόκου, νὰ συμπυκνώσουμε, ὅσο θὰ ἦταν βεβαίως δυνατόν, τὶς σχετικὲς διδασκαλίες σὲ ἓναν **Εὐαγγελικὸ Δεκάλογο**, ὁ ὁποῖος νὰ περιλαμβάνη τὶς **Θεμελιώδεις Ἀρχές** τῆς ἐν **Χριστῷ Ζωῆς**.

Θὰ μελετήσουμε μαζὶ τὸν **Δεκάλογον** αὐτὸν ἀπόψε, σὲ μία καλοπροαίρετη προσπάθεια νὰ ἀποκτήσουμε τρόπον τινὰ ἓνα *ἐργαλεῖο Αὐτοκριτικῆς*, ὥστε νὰ διαλυθοῦν οἱ ψευδαισθήσεις γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας, νὰ γίνουμε περισσότερο ταπεινοί, στὴν προοπτικὴ πάντοτε τῆς **Μετανοίας**.

■ **Ἐ**ν πρώτοις, θὰ ἀπαριθμήσω ἐπιγραμματικὰ τὶς **Δέκα** αὐτὲς **Θεμελιώδεις Ἀρχές** καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ ἀναλύσουμε περιληπτικὰ τὴν κάθε μία ξεχωριστά.

α. Ἡ μωρία τοῦ Σταυροῦ.

β. Ἡ πτωχεία τοῦ πνεύματος.

γ. Τὸ τελωνικὸν ἦθος.

δ. Τὸ διακονικὸν ἦθος.

ε. Ἡ παιδικὴ ἀθωότης.

ς. Ἡ καθαρότης τῆς καρδιάς.

ζ. Ἡ συγχωρητικότης.

η. Ἡ ἐλεήμων καρδιά.

θ. Ἡ θυσιαστικὴ ἀγάπη.

ι. Ἡ ἄρσις τοῦ σταυροῦ.

Ὅπως θὰ διαπιστώσουμε, πρόκειται γιὰ μία **κλίμακα** μὲ δέκα βαθμίδες, ἡ ὁποία μᾶς ἀναβιβάζει στὸν οὐρανὸ ἢ γιὰ μία **ἀλυσίδα** μὲ δέκα χρυσοῦς κρίκους, ἡ ὁποία μᾶς ἐνώνει μὲ τὸν Σωτῆρα μας Χριστό.

* * *

Γ'. α. *Ἡ μωρία τοῦ Σταυροῦ*

Ἐπενθυμίζω τὴν τόσο συγκλονιστικὴ **Διδασκαλία** τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου:

«Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις **μωρία ἐστὶ**, τοῖς δὲ σφζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ»·

(Α΄ Κορινθ. α΄ 18)

«εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος
σῶσαι τοὺς πιστεύοντας»· (Α΄ Κορινθ. α΄ 21)

«εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός»· (Α΄ Κορινθ. γ΄ 18)

«ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν»· (Α΄ Κορινθ. δ΄ 10)

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων, τόσο ἡ ἅγια Πίστις μας, ὅσο καὶ ἡ νοοτροπία καὶ τὸ ἦθος τῶν Χριστιανῶν, ἀποτελοῦν *μωρία*, ἀνοησία, κουταμάρα, βλακεία...

Ἄρα γε, ἔχουμε ἐμεῖς κατανοήσει, ὅτι Χριστιανὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος **ἐπιλέγει συνειδητὰ** τὴν *μωρία* αὐτὴν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν γνώμη τοῦ κόσμου;...

Ἡ πραγματικὴ σοφία, ἡ *μωρία τοῦ Σταυροῦ*, ὁδηγεῖ στὴν αἴσθησι τῆς ἄγνοιάς μας, στὴν ταπείνωσι, στὴν συντριβὴ τῆς καρδιάς, στὴν εἰρήνη καὶ ἐλευθερία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος σπουδάζει στὸ *Πανεπιστήμιο τοῦ Σταυροῦ*:

- **δὲν** ἐμπιστεύεται στὴν κρίσι του, στὶς διανοητικὲς του δυνάμεις, στὶς γνωστικὲς του ἱκανότητες·

- **δὲν** ἔχει ὑψηλὴ ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὴν σύνεσί του, γιὰ τὴν σοφία του·

- **δὲν** ὑποσκελίζεται ἀπὸ τὴν αὐτοκολακεία, τὴν αὐταρέσκεια καὶ τὴν ἀνθρωπαρέσκεια·

- **δὲν** ἔχει οἴησι καὶ ἀλαζονεία...

Ὁ Χριστὸς καὶ **Σωτήρας** μας «ἐαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν» (Φιλιπ. β΄ 7)· **ταπεινώθηκε** ἀμέτρως· **ὀλόκληρος** ἡ ζωὴ του ὑπῆρξε ζωὴ ταπεινώσεως καὶ ἀφάνειας.

Καὶ ὁ *σοφὸς τοῦ Σταυροῦ* καλλιεργεῖ τὸ *κενωτικὸν ἦθος*· αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη **νὰ** ἐρωτᾷ, **νὰ** συμβουλευέται, **νὰ** ἀμφιβάλλη γιὰ τὴν γνώσι καὶ τὴν γνώμη του, **νὰ** ἔχη πνευματικὸ **Ὁδηγό**, στὸν ὁποῖο **νὰ** ὑποτάσσεται μὲ πίστι καὶ ἀπλότητα.

Μία ἀκόμη σημαντικὴ διάστασις τῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος βιώνει τὴν *μωρία τοῦ Σταυροῦ*, εἶναι ἡ *διὰ Χριστὸν Σαλότης*.

Ἄς μὴ νομισθῆ, ὅτι τὸ ἦθος αὐτὸ ἀφορᾷ μόνον τοὺς γνωστούς μας Ἁγίους, τοὺς *διὰ Χριστὸν Σαλούς*...

Κάθε στιγμὴ καὶ συνεχῶς ὁ συνεπὴς *σοφὸς τοῦ Σταυροῦ* ἐμπαίζει τὸν κόσμον: **προσποιεῖται** ἄγνοια, **ἐπιδιώκει** τὴν ὑποτίμησι, **παρατεῖται** ἀπὸ τὸ δίκαιο καὶ τὰ δικαιώματά του, **ἐπιλέγει** συνειδητὰ **νὰ** θεωρῆται *μωρός*...

Ὁ ἱερὸς Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης μᾶς δίδει μίαν πολὺ βαθειὰ συμβουλή:

«Χαλίνωνε τὴν ὀξύτητα τοῦ νοός σου καὶ καθύποβαλε τὴν ἰδικὴν σου γνώμην εἰς τῶν ἄλλων τὴν γνώμην· καὶ γίνου **μωρὸς διὰ ἀγάπην Θεοῦ**, καὶ θέλεις εἶσαι σοφώτερος τοῦ Σολομώντος· “εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ἡμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τοῦτῳ, **μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός**”».

(Ἀόρ. Πόλ. Μέρ. Α', κεφ. θ' Α' Κορινθ. γ' 18)

* * *

● **Ἐνώπιον** τοῦ καθρέφτου αὐτοῦ, τῆς *μωρίας τοῦ Σταυροῦ*, ἃς προχωρήσουμε μὲ θάρρος στὴν **Αὐτοκριτικὴ** μας· ἃς μὴ φοβηθοῦμε νὰ ἀντικρύσουμε τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ ἐπισημάνουμε τὶς ἐξαρτήσεις μας ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου, οἱ ὁποῖες ἀργὰ καὶ σταθερὰ ἀλλοιώνουν τὴν χριστιανικὴ μας ταυτότητα.

β. Ἡ πτωχεία τοῦ πνεύματος

Ἡ δευτέρη βαθμίδα, ὁ δεύτερος κρίκος.

Ἡ γνωστὸς **Μακαρισμὸς** τοῦ Κυρίου μας συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν *μωρία τοῦ Σταυροῦ*· εἶναι ὁ πρῶτος κατὰ σειρὰν Μακαρισμὸς, εἶναι τὸ **θεμέλιο** τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς.

«**Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι**, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν».

(Ματθ. ε' 3)

Μακάριοι καὶ πανευτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι **ταπεινοὶ στὸ φρόνημα**, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται τὴν πνευματικὴ πτωχεία τους· καὶ ἐπομένως, ἐξαρτοῦν τὸν ἑαυτόν τους πλήρως ἀπὸ τὸν Θεό· σὲ αὐτοὺς πράγματι ἀνήκει ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μιμοῦνται τὸν Σωτῆρα μας Χριστόν· **Ἐκεῖνος ἐπτώχευσε** τὴν ἄκραν πτωχείαν· **Ἐκεῖνος** ἐταπεινώθη τὴν ἄκραν ταπεινώσιν.

Ἄλλοι αὐτοπροαιρέτως καὶ **ἐκουσίως** καὶ **προθύμως** υἱοθετοῦν τὴν εὐλογημένη καὶ χριστομίμητη *πτωχεία τοῦ πνεύματος*, ἥδη αἰσθάνονται ὡς πολῖτες τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν· εἶναι πλήρεις τῆς Χάριτος τῆς Ἁγίας Τριάδος· καλλιεργοῦν τὴν **Ἐπευθυνότητα** καὶ προοδεύουν στὴν ἐν Χριστῷ **Ἐριμότητα**.

Ἡ πτωχεία τοῦ πνεύματος, ὅχι βεβαίως περιστασιακὰ καὶ ἀθέλητα, ἀλλ' ὡς *τρόπος ζωῆς*, συνιστᾷ μίαν ἐν γνώσει ἠρωϊκὴν ὑπακοὴν στὸν Ἅγιο Ἀποστόλο Παῦλο:

«**μωρὸς γενέσθω**, ἵνα γένηται σοφός» (Α' Κορινθ. γ' 18).

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς διαβεβαιώνουν, ὅτι ἡ εὐαγγελικὴ *μωρία* καὶ *πτωχεία* ἀποτελεῖ τὸ ἀσφαλὲς μέτρο καὶ κριτήριον τῆς προόδου καὶ τῆς **Ἐριμότητος** ἐν Χριστῷ.

«**Ἀ**δελφὸς ἠρώτησε Γέροντα λέγων· **Τί** ἐστὶν **κατὰ Θεὸν προκοπὴ** τοῦ ἀνθρώπου; **Λέγει** ὁ Γέρον· ἡ **προκοπὴ** τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ **ταπεινώσις**· ὅσον γὰρ εἰάν τις **κατάγεται εἰς ταπεινώσιν**, τοσοῦτον εἰς **προκοπὴν** ἀνάγεται».

«**Εἶ**πεν ὁ Ἀββᾶς Ματώης· **Ὅ**σον ἐγγίζει **ἄνθρωπος τῷ Θεῷ**, τοσοῦτον ἀμαρτωλὸν ἑαυτὸν λέγει· **Ἡ**σαΐας γὰρ ὁ Προφήτης ἰδὼν τὸν Θεόν, **τάλανα καὶ ἀκάθαρτον ἔλεγεν ἑαυτόν**».

«**Ε**νας νέος Μοναχὸς ἐρώτησε κάποιον Γέροντα, **πῶς θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ μωρὸς γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ**.

Ἐκεῖνος τότε τοῦ διηγήθηκε αὐτὸ τὸ περιστατικό:

«**Ε**νας γείτονάς μου Ἐρημίτης περιμάζεψε ἕνα ἐγκαταλελειμμένο παιδί στὴν καλύβα του καὶ τὸ μεγάλωσε.

Μία μέρα τὸν ἄκουσα νὰ τὸ συμβουλεύη:

- **Ἄ**ν τύχη καὶ σὲ **βρίσῃ** κανεὶς, γυιέ μου, ἐσὺ **εὐλόγησέ** τον. **Ὅ**ταν σὲ προσκαλέσουν σὲ τραπέζι, **φάγε τὰ χειρότερα** κι' ἄφησε γιὰ τοὺς ἄλλους τὰ καλλίτερα. **Ἄ**ν πρέπει νὰ διαλέξῃς μόνος τὰ **φορέματά** σου, **προτίμησε τὰ παλιὰ** κι' ἄφησε στοὺς ἄλλους τὰ καινούργια. **Ἄ**ν σὲ στείλουν...

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι του ὁ Γέροντας, τὸ παιδί βιάστηκε νὰ τὸν διακόψῃ:

- **Μ**ὰ γιὰ **κουτὸ μὲ περνᾶς, Ἀββᾶ, νὰ κάνω ὅλα τοῦτα πού μου ἀραδιάζεις;**

- **Ν**αί, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ καλὸς Ἀββᾶς, **γίνε μωρὸς γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μας, νὰ βρῆς γαλήνη στὴν ζωὴ σου**».

* * *

Ἐπειδὴ ὁ χρόνος μας εἶναι περιορισμένος, θὰ κλείσω πρὸς τὸ παρὸν μὲ τὴν σύντομη αὐτὴ ἀναφορὰ στὶς δύο πρῶτες **Θεμελιώδεις Ἀρχές** τῆς ἐν **Χριστῷ Ζωῆς**.

Τὶς ὑπόλοιπες θὰ παρουσιάσουμε στὶς ἐπόμενες **Συνάξεις** μας.

Εὐχαρίστως τώρα θὰ ἀκούσω τὶς ἀπορίες Σας.

Εὐχαριστῶ!

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κοπριανὸς